

Vertical Slice Module 3

De Held achter Dick Bos

Inhoudsopgave

1. Uitgangspunt van de nieuwe aanpak
2. Wat is verwerkt uit de horizontal slice en het boek
3. Overkoepelende lesstructuur en didactische waarde
4. Koppeling met nu
5. Vertical Slice per lesonderdeel
6. Lesflow in één overzicht
7. Productievoorstel voor de vertical slice
8. Samenvatting voor Mirjam

1. Uitgangspunt van de nieuwe aanpak

Module 3 bouwt direct voort op De Muur. In Module 2 hebben leerlingen gezien hoe woorden, beelden en regels mensen uit elkaar kunnen drijven. De afsluiting met My Bonny laat voor het eerst iets anders zien: mensen hoeven een opgelegde scheiding niet vanzelfsprekend te accepteren. Module 3 zet die beweging door en stelt een nieuwe vraag: wat doe je wanneer je merkt dat iets niet klopt?

De module draait daarom niet alleen om heldendom in de spectaculaire betekenis. Ronny houdt van Dick Bos: een fictieve held die gevaar opzoekt, boeven achtervolgt en onrecht met actie bestrijdt. Tegelijk ziet Ronny in zijn eigen omgeving mensen die op een veel minder spectaculaire manier keuzes maken. Zijn vader weigert uitsluiting normaal te vinden. Alfred Mazure weigert zijn populaire stripheld in dienst te stellen van nazi-propaganda. En Ronny ontdekt pijnlijk dat ook hijzelf woorden kan overnemen die hij eigenlijk afwijst.

Daarmee verschuift het perspectief van buiten naar binnen. Propaganda is niet alleen iets op een affiche of in een krant. Woorden en beelden kunnen in je hoofd terechtkomen. Verzet begint daarom ook bij zelfstandig blijven denken, verantwoordelijkheid nemen voor je eigen woorden en soms weigeren mee te werken.

De kern van Module 3 is niet: wie is goed en wie is fout? De kern is: welke keuzes maken mensen wanneer er druk op hen wordt uitgeoefend - en wat zegt dat over moed?

Kernzin

Een held is niet alleen iemand die vecht. Soms begint moed met zelf blijven denken, verantwoordelijkheid nemen en weigeren mee te doen.

Van Module 2	Naar Module 3
De muur maakt uitsluiting zichtbaar.	Ronny ontdekt dat uitsluiting en propaganda ook invloed kunnen krijgen op wat je zelf denkt en zegt.
My Bonny: kinderen weigeren elkaar te vergeten.	Van gevoelsmatig verzet naar bewuste keuzes: wanneer werk je wel of niet mee?
Woorden kunnen een muur bouwen.	Ronny gebruikt zelf een woord dat pijn doet en moet nadenken over verantwoordelijkheid.
Eerste gevoel van: dit pikken we niet.	Wat betekent het om werkelijk weerstand te bieden wanneer dat iets kost?

2. Wat is verwerkt uit de horizontal slice en het boek

De horizontal slice geeft voor Module 3 drie belangrijke inhoudelijke lijnen: Ronny's groeiende woede en schuldgevoel, Dick Bos als beeld van heldendom, en Alfred Mazure als voorbeeld van iemand die zijn werk niet voor propaganda wilde laten gebruiken. Het boek levert de concrete scènes waarmee deze thema's voor leerlingen voelbaar worden.

Bron / element	Verwerking in de nieuwe vertical slice
Ronny bewondert Dick Bos.	Dick Bos wordt het herkenbare vertrekpunt voor de vraag wat een held eigenlijk is. De strip blijft een object dat in Ronny's wereld terugkeert.
De WA eist dat cafés bordjes 'Voor Joden verboden' ophangen.	De opening laat zien dat uitsluiting niet alleen op school bestaat. Ook Hotel Atlantic wordt onder druk gezet. Ronny ziet hoe volwassenen moeten kiezen of ze meewerken.

Ronny ziet de NSB-fotograaf in Hanny's huis en bouwt een boomhut om hem te observeren.	Wordt gebruikt als verhalende motor: Ronny wil zelf iets dóén en fantaseert over heldhaftig optreden, zoals Dick Bos.
Ronny roept 'jodenstreek' tegen Hetty.	Wordt een belangrijk kantelpunt. Ronny ontdekt dat taal die hij verafschuwt toch in zijn eigen mond terecht kan komen.
Hetty en haar ouders worden weggehaald voordat Ronny het goed kan maken.	Het leesmoment verdiept schuld, verantwoordelijkheid en de vraag of woorden nog kunnen worden teruggenomen.
Ronny denkt dat hij 'besmet met NSB-woorden' is.	Dit vormt de brug van propaganda naar persoonlijke verantwoordelijkheid: beïnvloeding is echt, maar ontslaat je niet van nadenken over wat je zelf zegt.
Alfred Mazure en Dick Bos.	De uitleg animatie geeft historische context: wie Mazure was, waarom Dick Bos populair was, hoe de bezetter de strip voor propaganda wilde inzetten en dat Mazure weigerde.
Onderduikmeisje in de gang.	Bewust niet opgenomen. De module heeft al voldoende verhalende lijnen en blijft daardoor scherper.
Willy.	Wordt nog niet het emotionele middelpunt. Zijn verhaal wordt bewaard voor Module 4, waar vriendschap, geheimhouding en verlies centraal staan.

Historische precisie bij Mazure: voor de definitieve uitlegtekst wordt uitgegaan van verifieerbare feiten. Vast uitgangspunt is dat Alfred Mazure de maker van Dick Bos was, dat de strip tijdens de bezetting zeer populair werd, dat een Duitse uitgever hem voor nationaalsocialistische propaganda wilde inzetten en dat Mazure dit weigerde. Dramatische details zoals een letterlijk aangeboden geldbedrag of een specifieke Gestapo-man worden alleen gebruikt als die vóór productie afzonderlijk kunnen worden onderbouwd.

3. Overkoepelende lesstructuur en didactische waarde

De les begint bij Ronny's beeld van een held: iemand die iets durft, in actie komt en de slechterik verslaat. Vervolgens wordt dat beeld steeds ingewikkelder. Ronny ziet volwassenen weigeren mee te werken, leert over de maker achter zijn favoriete strip en ontdekt tegelijkertijd dat hij zelf iets heeft gezegd waar hij spijt van krijgt. De didactische beweging is: van heldenbeeld naar keuze, van keuze naar beïnvloeding, en van beïnvloeding naar verantwoordelijkheid.

Lesfase	Didactische functie	Waarom dit werkt
1. Verhalende opening	Emotionele betrokkenheid	Ronny wil iets doen tegen onrecht. Zijn Dick Bos-beeld van heldendom is herkenbaar en geeft de module energie.
2. Leesmoment	Leesbevordering en verdieping	Het boek laat van binnenuit voelen wat er gebeurt wanneer Ronny zelf een antisemitisch woord gebruikt en het niet meer kan terugnemen.
3. Uitleg animatie	Historische begripsvorming	Alfred Mazure maakt concreet dat media niet alleen beïnvloeden door wat ze tonen, maar ook door de keuzes van makers achter die media.
4. Klassikale opdracht	Actief moreel redeneren	Leerlingen onderzoeken verschillende vormen van druk en keuze zonder meteen één 'heldenantwoord' te krijgen.
5. Klassengesprek	Moreel en sociaal leren	De klas bespreekt verschil tussen beïnvloed worden, meelopen, weigeren, spijt en verantwoordelijkheid.
6. Individuele reflectie	Persoonlijke verwerking	Leerlingen vertalen het thema naar eigen woorden, groepsdruk en kleine keuzes.
7. Afsluitende scène	Narratieve brug	Ronny wil van schuld en woede naar handelen. Dat bereidt de geheime vriendschappen en risico's van Module 4 voor.

Didactische kern

Module 3 moet voorkomen dat heldendom wordt gereduceerd tot stoer of gevaarlijk gedrag. Leerlingen onderzoeken juist verschillende vormen van moed. Iemand kan zich verzetten door openlijk nee te zeggen, door iets niet te maken, door niet mee te lachen, door een vriend niet te verraden of door toe te geven dat hij zelf iets verkeerd heeft gedaan.

Daarbij blijft ruimte voor ongemak. Ronny is geen foutloos voorbeeld. Hij kan tegen onrecht zijn en toch een woord gebruiken dat uit dezelfde vijandige beeldvorming komt. Juist daardoor wordt hij bruikbaar als hoofdpersoon: leerlingen hoeven hem niet alleen te bewonderen, maar kunnen met hem meedenken.

4. Koppeling met nu

De koppeling met nu loopt door de les heen en draait vooral om media-invloed, groepsdruk en verantwoordelijkheid. De module vergelijkt hedendaagse kinderen niet metaders uit de oorlog. De historische voorbeelden laten zien hoe krachtig populaire media en herhaalde taal kunnen zijn; de actuele voorbeelden helpen leerlingen onderzoeken hoe zij zelf met invloed omgaan.

Toen	Nu	Lesvraag
Een populaire stripheld kon interessant zijn voor propaganda.	Populaire personages, creators, influencers en memes kunnen worden ingezet om een boodschap aantrekkelijker te maken.	Waarom werkt een boodschap sterker als iemand die je leuk of stoer vindt hem vertelt?
Mazure kreeg druk om Dick Bos voor de bezetter te laten werken.	Makers kunnen druk voelen van opdrachtgevers, publiek, geld, platforms of groepen.	Wanneer is 'nee' zeggen moeilijk?
Ronny neemt een antisemitisch woord over dat hij om zich heen hoort.	Woorden uit groepsapps, filmpjes, games of straattaal kunnen worden overgenomen zonder dat je stilstaat bij hun betekenis.	Is iets wat je napraat ook jouw verantwoordelijkheid?
Dick Bos biedt een eenvoudig beeld van held en tegenstander.	Online verhalen maken ingewikkelde conflicten soms heel simpel: held, vijand, winnaar, loser.	Wanneer helpt eenvoud - en wanneer maakt het je blind voor de echte persoon?
Verzet kan bestaan uit weigeren mee te werken.	Ook nu kunnen kleine keuzes betekenen dat je niet meelacht, niet doorstuurt of iemand verdedigt.	Moet iets groot of gevaarlijk zijn om moedig te zijn?

5. Vertical Slice per lesonderdeel

5.1 Introductie animatie: wat doet een held?

Aspect	Uitwerking
Vorm	Klassikaal kijken. Verhalende, vooral voice-overgedreven animatie van ongeveer 1,5 tot 2 minuten. Beperkte lip-sync; actie, blikken en Ronny's vertelling dragen de scène.
Wat gebeurt er?	We sluiten aan op het gevoel van verzet uit Module 2. Ronny ziet in Amsterdam overal bordjes 'Voor Joden verboden'. Ook cafés en restaurants worden onder druk gezet om zo'n bord op te hangen. Hotel Atlantic is voor Ronny zijn thuis; het idee dat iemand van buiten bepaalt wie daar wel en niet welkom is, maakt hem woedend. Via Ronny's voice-over zien we zijn vader en moeder duidelijk afwijzend reageren op die eis. Ronny vergelijkt de situatie in zijn hoofd met Dick Bos: in een strip zou de held de slechterik gewoon een dreun verkopen. In werkelijkheid is het ingewikkelder. Daarna verschuift de aandacht naar Hanny's huis. Ronny ziet dat een NSB-fotograaf zich daar heeft gevestigd en observeert hem vanuit de kastanjeboom. Samen met Kees en Louise begint hij een boomhut te bouwen om de man in de gaten te houden. In Ronny's fantasie wordt hij even een enorme vleermuis die de NSB'er te grazen neemt. Dan terug naar de echte Ronny: klein, in een zelfgetimmerde hut, met een Dick Bos-boekje naast zich.
Didactische waarde	De opening zet het thema heldendom neer zonder het al te definiëren. Ronny wil niet passief blijven, maar zijn eerste beeld van verzet is sterk gevormd door striphelden en fantasie. Leerlingen krijgen daardoor een concrete vraag: moet een held altijd vechten?
Koppeling naar volgend onderdeel	Ronny wil graag aan de goede kant staan. Maar kort daarna ontdekt hij dat woorden van de verkeerde kant ook in zijn eigen hoofd zijn terechtgekomen. Dat leidt naar het leesmoment rond Hetty.

5.2 Leesmoment: 'jodenstreek'

Aspect	Uitwerking
Vorm	Klassikaal lezen met audio of voorleesstem. Ongeveer 8 minuten. Fragmentselectie uit het boek rond Ronny, Hetty en de nasleep van het woord 'jodenstreek'.
Wat gebeurt er?	Ronny heeft in boosheid 'jodenstreek' tegen Hetty geroepen. Later die nacht ziet hij vanuit Hotel Atlantic hoe Duitse soldaten de hoedenwinkel binnendringen en Hetty en haar ouders naar buiten dwingen. Ronny wil roepen dat het hem spijt en wil het goedmaken, maar Hetty wordt in een vrachtwagen geduwd. De volgende ochtend blijft het woord door zijn hoofd gaan. Ronny beseft dat hij taal heeft gebruikt die hij juist bij de NSB en antisemitische propaganda hoort. Hij vraagt zich af waarom hij dat heeft gezegd en concludeert dat schelden wel degelijk pijn kan doen.
Didactische waarde	Het fragment maakt beïnvloeding persoonlijk zonder Ronny van verantwoordelijkheid vrij te pleiten. Hij heeft het woord niet bedacht, maar hij heeft het wel gebruikt. Leerlingen ervaren spijt, schuld en de onmogelijkheid om sommige woorden eenvoudig terug te nemen.
Koppeling naar volgend onderdeel	De docent stelt één overgangsvraag: als woorden en verhalen invloed hebben op wat mensen denken en doen, maakt het dan uit wie die verhalen maakt? Daarmee gaan we naar Alfred Mazure.

5.3 Uitleg animatie: de man achter Dick Bos

Aspect	Uitwerking
Vorm	Klassikale kennisclip. Ongeveer 60 tot 90 seconden.
Wat gebeurt er?	De clip legt compact uit wie Alfred Mazure was en waarom Dick Bos in de oorlog zo populair werd. Dick Bos was een Nederlandse actieheld in kleine beeldromans: slim, sterk en altijd bezig misdaad en onrecht te bestrijden. Juist omdat veel jongeren de boekjes lazen, zag de bezetter er een kans in. De Duitse uitgever Ullstein wilde dat Mazure Dick Bos veranderde in een nationaalsocialistische propagandadrager, onder meer als SS'er die voor de Duitse zaak vocht. Mazure weigerde. Daarna kon de reeks tijdens de bezetting niet gewoon doorgaan. De kern is niet dat Mazure een stripheld 'nadeed', maar dat hij als maker bepaalde waar zijn personage

	voor stond en weigerde zijn populariteit te laten gebruiken voor een boodschap waar hij niet achter stond.
Informatieve accenten	1. Media hebben makers: achter ieder beeld en verhaal zit iemand die keuzes maakt. 2. Propaganda gebruikt graag iets of iemand dat mensen al vertrouwen of bewonderen. 3. Weigeren kan een vorm van verzet zijn. 4. Een keuze kan gevolgen hebben. 5. Voor de definitieve productie worden exacte historische details en formuleringen nog bronmatig gecontroleerd; niet-geverifieerde dramatische details zoals een letterlijk bedrag worden vermeden.
Mogelijke kindvragen	Waarom wilden de Duitsers juist Dick Bos? Als Mazure ja had gezegd, zouden kinderen het dan geloven? Was nee zeggen gevaarlijk? Is iets automatisch propaganda zodra iemand je probeert te overtuigen? Kan een tekenaar dus ook verzet plegen?
Didactische waarde	Leerlingen krijgen een concreet historisch voorbeeld van media-invloed én media-verantwoordelijkheid. Het begrip verzet wordt verbreed: niet alleen vechten of saboteren, maar ook weigeren je talent, werk of bereik voor een onderdrukkende boodschap beschikbaar te stellen.
Koppeling naar volgend onderdeel	De clip eindigt inhoudelijk bij keuze onder druk: wat zou jij doen als iemand iets van je vraagt waar je niet achter staat, maar weigeren iets kost?

5.4 Klassikale opdracht: wat voor heldendaad is dit?

Aspect	Uitwerking
Vorm	Klassikale digibordgame. Ongeveer 10 tot 12 minuten. Per ronde verschijnt een bekende persoon, held of figuur die door iemand anders voor een boodschap wordt ingezet. De klas kiest steeds waarvoor die bekendheid wordt gebruikt: KOPEN, GELOVEN of DOEN.
Wat gebeurt er?	Iedere ronde bestaat uit een simpele onthulling. Eerst zien de leerlingen DE HELD: bijvoorbeeld een fictieve topvoetballer, popster, influencer of stripheld. Daarna verschijnt DE BOODSCHAP waarin die persoon of figuur wordt gebruikt. Vervolgens kiest de klas het belangrijkste doel: KOPEN, GELOVEN of DOEN. Voorbeelden: een topvoetballer die sneakers aanprijst -> KOPEN; een ster die een dubieuze cryptomunt 'de toekomst' noemt -> KOPEN, maar daarvoor moet je eerst iets GELOVEN; een beroemde sporter die zich laat fotograferen met een dictator die graag populair en modern wil lijken -> GELOVEN; een influencer die volgers oproept iets te delen of ergens aan mee te doen -> DOEN. De laatste ronde brengt ons terug bij Dick Bos in een SS-uniform: waarvoor zou de bezetter zo'n geliefde held willen gebruiken?
Keuze onder het beeld	Onder ieder voorbeeld staan steeds dezelfde drie grote knoppen: KOPEN - GELOVEN - DOEN. Er hoeft niet altijd maar één antwoord verdedigbaar te zijn. Juist wanneer twee doelen door elkaar lopen, kan de klas kort bespreken wat het uiteindelijke doel is en welke stap daarvoor nodig is.
Bonusvraag	Na de keuze verschijnt één korte vervolgvraag: WAAROM JUIST DEZE HELD? Mogelijke antwoorden op het bord: IK VIND HEM LEUK - IK VERTROUW HEM - IK WIL OP HEM LIJKEN - IEDEREEN KENT HEM. Zo ontdekken leerlingen dat de afzender niet alleen een gezicht leent, maar ook bewondering, vertrouwen en bekendheid.
Didactische waarde	De opdracht maakt de kracht van media concreet voor groep 7 en 8. Leerlingen leren niet alleen een reclame of propagandabeeld herkennen, maar kijken naar het mechanisme erachter: iemand gebruikt een bestaande held, ster of symbool omdat daar al een gevoel bij hoort. Dat gevoel kan vervolgens worden ingezet om iets te verkopen, je iets te laten geloven of je iets te laten doen.

Koppeling naar volgend onderdeel	Na de Dick Bos-ronde volgt de vraag: zou zo iets alleen werken bij mensen in de oorlog, of werkt het ook bij ons? Daarmee begint het klassengesprek.
----------------------------------	--

5.5 Klassengesprek: kun je beïnvloed worden en toch verantwoordelijk zijn?

Aspect	Uitwerking
Vorm	Kort klassengesprek. Ongeveer 8 tot 10 minuten. De docent blijft dicht bij herkenbare voorbeelden uit de digibordgame.
Wat gebeurt er?	De klas bespreekt of bekende mensen en figuren echt invloed hebben op wat je wilt, gelooft of doet. Het gesprek begint luchtig bij reclame en schuift daarna pas richting Dick Bos en propaganda. De nadruk ligt niet op moeilijke begrippen, maar op het herkennen van het trucje: als ik iemand al leuk, stoer of betrouwbaar vind, voelt zijn boodschap dan automatisch ook beter?
Mogelijke vragen	Heb je ooit iets gewild omdat een YouTuber, voetballer of artiest het had? Zou je een drankje eerder proberen als je favoriete sporter ermee op een foto staat? Als een beroemde zanger zegt dat een cryptomunt veilig is, weet die zanger daar dan automatisch veel van? Waarom laat een dictator zich graag zien met beroemde sporters of artiesten? Kun je fan zijn van iemand zonder alles te geloven wat diegene zegt? En als jij fan bent van Dick Bos: wat gebeurt er dan als Dick Bos ineens een SS-uniform draagt?
Eenvoudige conclusie	Een bekende persoon of held trekt je aandacht en kan vertrouwen oproepen. Daarom willen andere mensen die bekendheid soms 'lenen'. Maar de held, ster of influencer en degene achter de boodschap zijn niet altijd dezelfde persoon. De belangrijke vraag wordt: wie wil hier eigenlijk dat ik iets koop, geloof of doe?
Didactische waarde	Leerlingen krijgen een bruikbare mediareflex die ze direct kunnen toepassen: niet alleen kijken WIE er in beeld is, maar ook vragen WIE de boodschap gebruikt en WAARVOOR. Daarmee sluit het gesprek rechtstreeks aan op Mazure en blijft het passend voor groep 7 en 8.
Koppeling naar volgend onderdeel	De reflectie maakt het persoonlijk: welke bekende persoon of figuur heeft bij jou invloed - en waar zou jij extra goed willen opletten voordat je iets koopt, gelooft of doet?

5.6 Individuele reflectie: waar zeg jij nee tegen?

Aspect	Uitwerking
Vorm	Korte schrijfpdracht of invulkaart. Ongeveer 6 tot 7 minuten. Onderdeel van het doorlopende reflectieboekje.
Wat gebeurt er?	Leerlingen beantwoorden één of twee korte vragen. Bijvoorbeeld: Welke bekende sporter, artiest, YouTuber of figuur trekt meteen jouw aandacht? Zou je sneller iets kopen als die persoon het gebruikt? Wanneer zou jij eerst willen uitzoeken wie er achter een boodschap zit? En: noem iets wat iemand jou via een bekende persoon zou kunnen laten KOPEN, GELOVEN of DOEN.
Veiligheid	Leerlingen hoeven geen namen of gevoelige situaties te delen. Antwoorden mogen privé blijven. De opdracht gaat om zelfonderzoek, niet om bekentenissen in de klas.
Didactische waarde	De leerling vertaalt de mediavaardigheid uit de klassikale opdracht naar zichzelf. Het doel is niet dat kinderen zeggen dat reclame 'niet bij hen werkt', maar dat ze leren herkennen wanneer hun bewondering voor iemand wordt gebruikt om een andere boodschap sterker te maken.
Koppeling naar volgend onderdeel	We keren terug naar Ronny. Ook hij kijkt naar een held en gebruikt die held om te begrijpen wat hij zelf zou kunnen doen.

5.7 Afsluitende verhalende animatie: van fantasie naar keuze

Aspect	Uitwerking
Vorm	Klassikale korte scène. Verhalende, voice-overgedreven animatie van ongeveer 1 tot 1,5 minuut.
Wat gebeurt er?	Ronny zit in zijn boomhut met Dick Bos naast zich en kijkt naar de NSB-fotograaf in Hanny's huis. Hij voelt zich even een echte speurder: hij observeert, probeert te begrijpen wat de man doet en houdt bij wat hij ziet. Zijn fantasie over een stripheld mag nog heel kort meeklinken, maar de scène blijft klein. Ronny denkt dat hij degene is die alles in de gaten houdt.

Laatste beeld / brug	CUT. We zitten ineens in een donkere kelder. Geen uitleg en geen nieuwe voice-over. De camera staat achter de schouder van een jongen: Willy, maar zijn identiteit hoeft voor leerlingen nog niet duidelijk te zijn. Door het kleine kelderraam zien we in de verte Ronny in zijn boomhut zitten. Ronny kijkt naar de NSB'er. De jongen in de kelder kijkt naar Ronny. CUT TO BLACK. Dit is de enige foreshadowing.
Didactische waarde	De afsluiting hoeft het thema niet nogmaals uit te leggen. Het perspectief draait simpelweg om: Ronny denkt dat hij de observator is, maar in het laatste shot wordt hij zelf bekeken. Dat creëert nieuwsgierigheid en geeft de volgende module meteen een nieuw perspectief.
Koppeling naar Module 4	Module 4 kan vanuit Willy verdergaan. Het laatste beeld van Module 3 heeft hem al geïntroduceerd zonder zijn situatie uit te leggen.

6. Lesflow in één overzicht

Tijd	Onderdeel	Kernactie	Overgang
0-5 min	Intro animatie	Toen: Ronny ziet uitsluiting Hotel Atlantic naderen, denkt in Dick Bos-termen en begint de NSB-fotograaf te observeren.	Moet een held altijd vechten?
5-13 min	Leesmoment	Toen: Hetty wordt weggehaald voordat Ronny zijn kwetsende woord kan herstellen. Hij beseft dat hij NSB-taal heeft overgenomen.	Wie bepaalt welke woorden en verhalen in ons hoofd komen?
13-15 min	Uitleg animatie	Toen: Alfred Mazure, Dick Bos, populariteit, propaganda en Mazures weigering.	Wat doe je wanneer meegaan makkelijker is dan nee zeggen?
15-27 min	Digibordopdracht	Toen & nu: leerlingen bepalen waarvoor een bekende held, ster of figuur wordt ingezet: KOPEN, GELOVEN of DOEN.	Waarom werkt een boodschap beter als iemand die jij bewondert erin voorkomt?
27-37 min	Klassengesprek	Nu: herkenbaar gesprek over sporters, artiesten, influencers, reclame en het 'lenen' van bekendheid en vertrouwen.	Wie zit er achter de boodschap - en wat wil die van jou?
37-44 min	Individuele reflectie	Nu: korte reflectie op welke bekende personen of figuren invloed op jou hebben.	Terug naar Ronny en zijn eigen held: Dick Bos.
44-47 min	Afsluitende animatie	Toen: Ronny observeert de NSB'er vanuit zijn boomhut. In het laatste shot zien we over Willy's schouder dat hij vanuit een kelder naar Ronny kijkt.	Door naar Module 4: wie is de jongen in de kelder?

Totale richttijd: circa 47 minuten. Er blijft enkele minuten speling voor overgang, technische handelingen of een langer klassengesprek.

7. Productievoorstel voor de vertical slice

Voor een eerste testbare versie hoeft niet elk onderdeel volledig afgewerkt te zijn. De vertical slice moet vooral aantonen dat de inhoudelijke boog werkt: van een eenvoudig heldenbeeld naar keuze, beïnvloeding en verantwoordelijkheid.

Productieonderdeel	Benodigd voor testversie
Script	Volledige lesflow, voice-over voor intro en afsluiting, inhoudelijke uitlegtekst Mazure, digibordscenario's, gespreksvragen en reflectievragen.
Concept art	Hotel Atlantic / entree, straat met verbodsbord, Ronny's boomhut, kastanjeboom, zicht op Hanny's huis, NSB-fotograaf, Dick Bos-boekje, Ronny, Kees, Louise, Hetty, Jacob en Do. Voor de eindshot ook de kelder, het kleine raam en Willy van achteren / over de schouder.
Animatie	Ruwe introductie animatie van 1,5-2 minuten, uitleg animatie van 60-90 seconden en afsluitende scène van 1-1,5 minuut.
Uitleg animatie research	Feitencheck Alfred Mazure / Dick Bos, inclusief precieze aard van het Duitse verzoek, gevolgen voor publicatie en formulering rond propaganda. Alleen geverifieerde details in definitieve voice-over.
Digibord	Werkend prototype met 4-5 media-uitingen. Per ronde: DE HELD -> DE BOODSCHAP -> keuze KOPEN / GELOVEN / DOEN -> bonusvraag WAAROM JUIST DEZE HELD?
Docenthandleiding	Timing, historische context en eenvoudige gespreksvragen voor groep 7/8. Kern: wie of wat wordt 'geleend', wie zit achter de boodschap en wil die dat je iets koopt, gelooft of doet?
Reflectieblad	Printbare of digitale boekjepagina rond invloed van bekende personen en figuren: wie trekt jouw aandacht en wanneer wil je extra goed kijken wie er achter de boodschap zit?
Testles	Observeren of leerlingen zelfstandig het onderscheid KOPEN / GELOVEN / DOEN kunnen gebruiken, begrijpen waarom bekendheid en vertrouwen worden 'geleend', en de koppeling met Dick Bos / Mazure kunnen maken.

8. Samenvatting voor Mirjam

Module 3 - De Held achter Dick Bos - bouwt voort op het eerste gevoel van verzet uit De Muur. Waar Module 2 eindigt met kinderen die ondanks de scheiding samen My Bonny zingen, onderzoekt Module 3 wat het betekent om niet mee te bewegen wanneer anderen iets van je eisen.

Ronny kijkt aanvankelijk naar heldendom door de ogen van Dick Bos: een held grijpt in, is sterk en verslaat de slechterik. In zijn eigen wereld blijkt het ingewikkelder. Hotel Atlantic wordt geconfronteerd met antisemitische uitsluitingsregels. Ronny observeert de NSB-fotograaf in Hanny's huis en fantaseert over wraak. Tegelijk ontdekt hij dat vijandige taal ook in hemzelf is doorgedrongen wanneer hij 'jodenstreek' tegen Hetty zegt.

Het leesmoment rond Hetty vormt het emotionele hart van de les. Wanneer zij wordt weggehaald voordat Ronny het goed kan maken, blijft het woord door zijn hoofd gaan. De vraag verschuift daardoor van 'wie is de vijand?' naar 'wat doe ik zelf met de woorden en ideeën die om mij heen bestaan?'

De uitleg animatie geeft vervolgens historische context via Alfred Mazure. Leerlingen leren wie de maker van Dick Bos was, waarom de populaire strip interessant was voor propagandadoeleinden en dat Mazure weigerde zijn held voor de nationaalsocialistische boodschap te laten inzetten. Daarmee wordt zichtbaar dat achter media altijd mensen staan die keuzes maken.

In de klassikale digibordgame onderzoeken leerlingen hoe bestaande helden, sterren en symbolen door anderen worden gebruikt. Steeds kiezen ze waarvoor een bekend gezicht wordt ingezet: KOPEN, GELOVEN of DOEN. Daarna kijken ze waarom juist die persoon werkt: omdat je hem leuk vindt, vertrouwt, op hem wilt lijken of omdat iedereen hem kent. Zo wordt het mechanisme achter de poging om Dick Bos voor propaganda te gebruiken concreet en herkenbaar.

De afsluiting keert terug naar Ronny in zijn boomhut. Hij observeert de NSB-fotograaf en denkt dat hij degene is die alles in de gaten houdt. Dan wisselt het perspectief zonder uitleg: vanuit een donkere kelder kijken we over de schouder van Willy naar Ronny in de boomhut. CUT TO BLACK. Daarmee is Willy al aanwezig voordat Module 4 zijn verhaal opent.

Centrale lesvraag

Wanneer ben je eigenlijk een held?

Onderliggende gedachte

Moed zit niet alleen in wat je doet. Soms zit moed juist in wat je weigert te doen.